Խմբագրատեղի գրասենեակի գրասենեակի 8 մէճիտ.
6 այլոգ 4 »
3 այլոգ 2 »

Թաղրարարիչին բոլոր իւաղրէթի պիպէ ղարագ, Սէնէվի գրս. 10 մէճիտ.
6 այլոգ 5 »
3 այլոգ 2 1/2 »

Էլտէն նիւսխէմիզ սաթըրը իքի էլի բարալըգ գայիմէյէ։

Մասիսի Էջերեան

1879 ԹՐԸԹՐԻՆԻ Լ.ՎԼԼ. 20
ՉԻ ՀԱՐԵԼԻՆՊԻՀ

ՄԻԻՆԱՏԻ ԷՐՃԻԵԱՍ

1878 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 25 | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 6

1790 ՉԻԼԳԱՏԼ 11
Ն. 3890

Իրանաքին պէհլր սաթըրը Հիրեի ուէֆիա 3, Զինի ուէֆիա 2, Յիւնիսի վի սայր տէ Փալար իչին 1 էլ Երան սըրասանա գատարմանան գանսաթրրէր։ Մէթրոպ վի սաթրէր, գալաթատա իէնէ չէնպիր բաղարընտա վագը Ն. 41 Գալի խանընտա Կարապետ Ց. Փանոսեան իսմինէ իրսալ իտիլէճէք տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԻ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պոյպայ, 5 Նոյեմ.

Թէէմին իլլէտիքլէրինէ կէօրէ, Աֆղանիսթան էմիրի ձէլալապատտա պուլունուպ, ինկիլիզլէր իւզէրինէ հիւճում իթմէէ հազըրլըգ կէօրիւեօր իմիշ։ Նայեմ-բերին իքինճի կիւնիւ Ալիմէսճիտէ թէսլիմ օլունան ինկիլթէրրա՝ն իւլթիմաթիւմի, Բուս հէյէթը սիւֆէրասընընը Գապուլտան չէքիլմէսինի թալէպ իտիեօր։

Աթինա, 5 Նոյ։

Միլէթ մէճլիսի, միւզաքէրաթընընը թէմտիտի զամանտա եէնի հէյէթի վիքէլա թարաֆընտան մուղու պուլան պիր թէքլիֆի 79 գուրաեա գարշը 88 գուրա իլէ ըէտտ իթտի։ Գունուն իւզէրինէ եէնի հէյէթի վիքէլա անիտէ իսթիֆա իթտի։

ԱԺԱՆՍ ԸՆՕԹԹՐ

Լոնդրա, 5 Նոյ։

Աթինտան պիրտիրիլտիկինէ կէօրէ, մէճլիսի վիքէլա ըէյիսի ճէտիտի միսսիս Թրիդուբիս, խարիճիէ վէ մալիէ նէզարէթլէրի վէքեալէթինի տախի տէրիւհտէ իլլէտիլ տիր։

Միսսիս Զարմիս տախի իէէ վէ մալիէ նէզարէթլէրի վէքեալէթինէ մէմուր օլուպ, միրալայ Գարահիսարի հարալիէ վէ միսսիս Գանարիս պահրիէ վէ միսսիս Մավրգորտատա 30 մէզահիլ նէզարէթիէ թային օլունմըշլար տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ ՎԷ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Զաթը հազրէթի բաշիշահիլէրի, թախսիսաթը սէնիէէլէրինտէն պիր այլըղընը, եանի 50 պին եի գլիւք գայմէյի, իլլայի գավայիմ գամիսիօնընա թէրք իլլէմիշլէրտիր։

—Հավատիսին դարիսի, Պուլղարլար թարաֆընտան իւլթիմաթում թարպընտա Պէյօղլու սէֆարէթխանէլէրինէ պիրէր նոթա վէրիլմէսի տիր։

Իւլթիմաթումը կէօթիւրէն Պուլղար մէպուսլարընը, պուրատա Ինկիլիզ սէֆիրինտէն մատտա քեա ֆիֆէյի սիֆէրա գապուլ իթմիշլէր տիր։

Տունքի կիւն աչընտան պիր խապէրէ կէօրէ, Բուսիս հիքիմէթի Պապը Ալի իլէ մուահէտէյի գաթիէ ագա իթմէքսիզին Շարգի Բումէլինի թախլիէ իթմէէճէյինի պուրատա պապը սէֆարէթէ տախի պիլտիրմիշ օլմաղլա, իշ պու եիւզտէն տախի քէսպի ըսմիէէթ իթմիշ, վէ Ինկիլթէրրատա մուահէտէյի գաթիէ Պէրլին ահտնամէսի օրտուզու ճէվապը վէրիլէկլիմիշ տիր։

Տիկէր պիր խապէրը սահիհէ նէզարէն, Ինկիլթէրրա իշլու մայիս այընտա Շարգի Բումէլինէ պիր Բուսիա ասքէրի զամանագ իւզրէ, գըթայի մէզպուրէնին թախլիէսինէ Բուսիաեը մէճպուր թանըտըղընը պիլտիրմիշ տիր։

Բուպարընը Շարգի Բումէլինին ումուրը հալիէսինի էվրաա գամիսիօնընա թէսլիմ իթմէմիշ օլմասըընտան տոլաեը տէվլէթլէրճէ բիր թէսթօ իտիրմիշ օլմասը մէմուլ իսէ տէ, տահա պիր խապէրը սահիհ ալընմամըշտըր։

Բիմսեէթ օլունտուղունա կէօրէ, Թրանսա վէ Ինկիլթէրրա վէ Ավստրիա վէ Ավթրիա տէվլէթլէրինին Բումէլիի Շարգի գամիսիօնու մուրախասաղարը, Պուլղարլար թարաֆընտան կէօնտէրիլէն հէյէթը մէպուսլարի գապուլ իթմէք իսթէմէյիպ, եանընդ Բուսիա մուրախասը դապուլ իտիեօր իմիշ։ (Վագըթ)

—Ցիւն ագշամ զաթը հազրէթի բաշիշահի թարաֆընտան Ալմանեա սէֆիրի նամընա օլարագ Եըլտըզ սարայընտա պիր զիեաֆէթ քէշիտէ պույրուլմուշ տուր։ Զիեաֆէթտէ էքսէր վիւքէյայի ֆիխամ հազարաթը հազըր պուլունմուշլար տըր։

—Ցիւնքի կիւն մէճլիսի վիքէյա ֆէվգէյատէ պիր սուրէթլէ իճթիմա իտէրէք, Ժանտարմա մէսէլէսի իլէ Իրանա թէրք օլունմուշ օլան Գոթուր արագիսի իւզէրինէ միւզաքէրէ պույրուլմուշ տուր։

—Սէլանիք իլէ Գոսովա թարաֆլարընտա 500 նէֆէր Պուլղար Մաքէտոնիա հուտուտունու կէչմէք իսթէմիշ իսէլեր տէ, Բուսիա ասքէրի մէրգումանը մէնն իտէրէք, հէչ պիր ֆէնալըգ վուգուա կէլմէքսիզին օրաեա եանաշմամըշլար տըր։

—Պաղը Ղալաթա պանքէրլէրի, կէօմրիւքլէրի իւթիզամ զըմնընտա պիր լայիհա թագտիմ իտիպ, հասըլաթտա եիւզտէ 140 ֆայիտէ կէօսթէրմէքտէ օլտուգլարը Պէյօղլունտանէվրօբա զաղէթալարընա եազըլմըշ տըր։

—Էսքի թիմարէթինին զաթիէն մէնն օլունմասընը թալէպ իտէմէք իւզրէ Ինկիլթէրրա էլչիսի սըր Լաեարա հազրէթլէրի թարաֆընտան Պապը Ալիեէ պիր նոթա թագտիմ օլունմուշ տուր։

—Պապը Ալինին իսթարաթը վագըասը իւզէրինէ բրէնս Լոպանոֆ թարաֆընտան վէրիլէն ճէվապա կէօրէ, Բուսիա օրտուսունուն ռիճաթընտա կէօրիւլէն թէէխիր, ճէնուպ օրտուսունճա վուգուա կէլէն պիր չօգ մէվանիտէն իէրի կէլմիշ տիր։ Սէֆիրի միշարիւէյհ եօլլարտա օն իքի պինտէն պիեասէ միհիմմաթ արապասը պուլունուպ, եօլլարտա չիմտիքի գատար իպտիհամ գալմաեընճա, Բումէլիի շարգի հուտուտու խարիճինտէքի մահէլլէրին էմրը թախիէսի պաշգա մէվանիէ թէսատիֆ իթմէէէրէք պիրա սէքթէ իւէրուլէտէճէկինի թէէմին իթմիշ տիր։ Պաղը տիրլօմաթ տայիրէլէրինէ, պու թէէխիր, բրէնս Լոպանոֆ թարաֆընտան պէեան օլունան սէպէպէն պաշգա պիր մագսէտէ աթֆ իտիլիեօր։ Իպոս տէվայիրէտ զանն օլունտուղունա կէօրէ, Թրաքինին ճիհէթը ճէնուպիէսինտէն Բումէլիի շարգիեէ հիճրէթ իտէճէք Պուլղարլարը մուհաֆազա վէ թէշվիդ իթմէք իւզրէ մէմուրը մէղբիրէտէ Բուսիա ասքէրինին պուլունմասը իգթիզա իթմիշ տիր, չունքի, օ սուրէթտէ պու եէնի Պուլղարլար, միւհաճիրինի իսլամիէնին խանէլէրինէ եէրլէշէրէք, միւհաճիրինի մէրգումէնին ավտէթլէրինէ էնկէլ չըգարըլըպ, Պուլղար միլլէթինին թահքիսի թէէմին իսթիմիշ օլաճագ տըր։

Քէզալիք էտիրնէ շէհրինին տախի կէլմէք իւք պահարատա էվվէլ ասքիրի Օսմանիէեէ թէսլիմ իտիմէէճէյինի զանն իթմէք իչին ճիտտի աէպէպէր պուլունուեօր։

Բուսիա մէմուրինի ասքէրէսինին, քէօսթէնտիլ վէ Սամագոփտա թէշէքքիւլ իլէ, Սէլանիեէ կէչէն ասը ֆըրդալարը հագդընտա կէօսթէրտիյի իդմապատան ասլաեը Պասը Ալի թարաֆընտան բրէնս Լոպանոֆա պէեանը շիքեաեէթ իտիլտիյի մայիս տիր։

Պունուն իւզէրինէ, սէֆիրի միշարիւէյհ, ճէնուպ հարպ օրտուսու պաշ գոմանանը ժէնէրալ Թոթլէպէնին պիր լայիհասընը թէսլիգ էյլէմիշ տիր։ Լայիհայի մէգասուրէտէ ժէնէրալ Թոթլէպէն, Պասը Ալինին իֆատաթընը բէտտ իտէրէք, նէ գէօսթէնտիկ վէ Սամագոտա, վէ նէ տէ Բուսիա ասքէրինին թահքը իսթիլասընտա պուլունան մահալլը սայիրէտէն սիրինտէ հիչ պիր էյզըեա ֆըրգասը թէշքիլ օլունմասընընը պէեան իտիեօր։

(Ֆոր տու Ֆոսֆոր)

—Ժէնէրալ Թոթլէպէնին էտիրնէ վէ Ֆիլիպէտէ իսթիհքեամլար ինչասընա վէ Թունա գալէալարընընը քեամիլէն հալը միւտաֆաեա գօնմասընա էմր վէրմիշ օլուուղու էվրօբա զաղէթալարընընա օգունմուշ տուր։

—Սըրպիա վէ Եունանիսթան պէյնինտէ թէտաֆիէ վէ թէճավուզի պիր իթթիֆագ ագտի իչին մուխապէրէ օլունուուղու Պէլգրատտան խապէր վէրիլիեօր։

—Բումէլիի շարգի հուտուտունու թայերին իտէճէք միւխթէլիֆ հուտուտ գամիսիօնու տիւն Տէրիսաատէթտէն էտիրնէէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէմիշ տիր։ Թարաֆը տէվլէթը Անիեէտէն, գամիսիօնտա էրքեանը հարպ զապիթանընտան Շաքիր վէ Համի պէյլէրլէ խարիճիեէ տայիրէսինտէն Նազան Ճիվանեան էֆէնտի պուլունմագտատըր։

Գամիսիօնը մէզքուր էյտիրնէտէ պիր իճթիմա իթտիքտէն սոնրա, Մըսթաֆա բաշաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք, օրատան Մէրիճ սահիլինտէն Գարատէնիզ գատար Բումէլիի Շարգինին հուտուտընը թայերին իչին ապիմէթ իյլէեէճէք տիր։ Գամիսիօնընը Սիլիսթրէտտէ պուլունան տիկէր գըսմը Սիլիսթրէտտէն Մանկալիաեա գատար վագիֆէսինի իչինտէ միւպաշէրէթ իյլէմիշ տիր։

—Բումէլիի չարգի գամիսիօնու ադաաընընը օրաեա միւվաֆէգիյէթ իթտիքլէրինի պէեանէ, գամիսէրլէրին քէնտի չախսալարընընա խուսուսէթ կէօրմէէճէքլէրինի, վէ հազրէթի հալէ վագտի օրմագ իսթէտիքլէրի թագտիրտէ, ասքիրի Օսմանիէնին, օրաեա տուխուլինէ մուխալիֆէթ իսէճէքլէրինի, վէ պու պապտէ խարիճէն թահրիգ օլունմատըգլարընը իսատտա իտիեօր։

—Ինկիլթէրրա հարպիեէ նէզարէթի, կէօնիւլիւ օլարագ սիրքը ասքէրիեէ եազըմըշ չան նէֆէրլէրին, միւտաէթը իսթիխասարընը թէմտիտ իթմէք իսթէտիքլէրի, վէ խարիճի խըտմէթէ կէթմէքլէրի հալտէ, քէնտիլէրինէ միքեաֆաթ օլունճաղընը իլան իտիեօր։

—Պու կիւնլէրտէ Գալէյայի չանանէտէն պիր չօգ պարութ վէ ֆիշէնք կէլմիշ սըմաղա, պունլարընն ճինս վէ մըզատրընը միւպէյլեին պիր իճմալընընն իրսալինի մագամը սէրասքէրինին, Թորխանէյի ամիրէտէն պա թէկքէրլ թալէպ իյլէտիյի իչիւրմիշ տիր։

ԻԼ. Ս. Ն

ՖԷՆԻՔՍ ՆԱՄ ԹԷՐՁԻ ՍԱՂԱՋԱՍԸ

Պէյօղլունտա ճամատէյի քէպիրտէ 477 նիւմէրօ իլէ մուրաղգամ մէզքուր մագազանընն իսարէսի թարաֆընտան քէնտի հիւրմէթլու միւշթէրիլէրինէ իլան իտիլիր քի, սըրարըշլարընը տահա զիեատէ լանըգը վէճճ իւզրէ իճրա իթմէք իչին, բարիսաէ պիր չօգ սէնէլէր միւթէպէր թէրզի մագազալարընտա իլէմիշ էհլ թէճրիպէ պիր մագասսար ճէլպ իյլէմիշ տիր։

—Վարնատան Թրաքի ղազէթասընա կէօնտէրիլէն պիր մէքթուպուն խուլասասը տըր․

«Պուլղարիսթան վալիսի մուվազզաֆը բրէնս Գօրտագօֆուն Վարնաեա կէլէճէյի խապէր ալընտըղընտան, շէհիրտէ պիր Թագըմ Թէրթիպաթ իճրա օլունարագ, պանտէրալար ասըլտը: Րում, Էրմէնի վէ Պուլղար միւթէպէրանըյա հէյէթը բուհանիյէ բուճասսար, տէմիր եօլ մէվգըինէ կիտէրէք, միւմաիլէյհի իսթիգպալ էյլէտիլէր: Միւմաիլէյհ, արապատան ինէր ինմէզ, Վարնատա հալէա ասաքիրի Օսմանիյէ պուլունուպ պուլունմատըղընը սուալ էյլէտի: Օսմանլը գապիթանընտան պիրի տախի, Վարնատա եալընըզ պիր ալայ ասքէր գալմըշ օլտուղունու սէօյլէտի: Բրէնս անտէն սօնրա, Վարնատա պուլունան էրգան վէ միւհիմմաթըն նագըլ օլունուպ օլունմատըղընը, վէ գալան ասքէրին տախի նէ վագըթ Վարնատան չըգաճագլարը սուալ էյլէտի: Զապիթի միւմաիլէյհ տախի, ասաքիրի մէրգումէնին Տէրիսաատէթէ նագլի իչին, վաբօր պէքլէմէքտէ օլտուղունու պէեան էյլէտի: Անտէն սօնրա, Րում մէթրօբօլիտի պիր նութգ իրատ իտէրէք, միւմաիլէյհին Վարնաեա կէլմէսինէ պէեանը Թէշէքքիւր իլէ պէրապէր, Վարնատա միւսավաթը հուգուգուն Թէէսիսինի նիեազ վէ մուվաֆֆագըյէթինի Թէմէննի էյլէմիշ տիր: Բրէնս, մէթրօբօլիտին նութգունտան իգհարը մէմնունիյէթ իլէ, Վարնատա նէ գատար Րում օլտուղունու սուալ, վէ մէթրօբօլիտ տախի օն իքի պին նուֆուստան զիեատէ պուլունտուղունու պէեան էյլէտի: Պուլղար րէյիսի րուհանիսի էլինտէ էքմէք վէ Թուզ օլտուղու հալտէ, միւմաիլէյհի իսթիգպալ էյլէտի:»

—Պէքրէշտէն, Վիեննատա պասըլան վէ միւքէլլա Թարաֆտարը օլան Բրէս ղազէթասընա եազըլան պիր մէքթուպա կէօրէ, Ինկիլթէրրա Պէրլին էլչիսի, Պէրլին մուահէտէնամէսինին հէնուզ իճրա օլունմամըշ օլմասընտան տօլայը պիլվէսիլէ բրէնս Պիսմարգըն նազարը տըգգաթընը ճէլպ իտիպ, բրէնսը միւշարիլէյհ, սէֆիրին սէօյլէտիկի շիքեաէթի օլան մատտէնին նէտէն իպարէթ օլտուղունու սուալ իթմէսի ուզէրինէ, սէֆիր, Րումէլիյի Շարգիտէ Րուս վէ Պուլղարլար Թարաֆընտան իտիլէն Թահրիքաթը անլաթմագ իսթէտիկինի պիլտիրմիշտիր. բրէնս, Րումէլիյի Շարգիյէնին Պուլղարիսթանըլա պիրլէշմէսի իլէ, Պէրլին ահտնամէսինի գարըշ հարէքէթ իտիլմիշ սայըլամաեաճաղընը, վէ համթա Բօսնիա ահտնամէսինին ագտինտէն ազ միւտտէթ սօնրա, Ռուսիա վէ Պուլղարիսթան հալտէ, ահտնամէ Փէսխ օլունմուշ սայըլաճաղ: 20 սէնէ պագի գալաճաղընը պէեան էյլէմիշ տիր:

—Կիրիտտէ պուլունան գալէա վէ մէվգիլարը մուհաֆազա իթմէք իւզրէ Թօփխանէյի ամիրէտէն միրալայ Նիմէթ պէյ օլ Թարաֆա մէմուր օլմուշ տուր:

—Պարիստէն ալտըղըմըզ ալաֆրանկա Նօյեմպէր 28 Թարիխլի պիր մէքթուպտա օգունմուշ տուր.

Պու կիւն ալթը կիճէ տիր Բարիստէ յիմ, լաքին եազմուրտան կէօզ ալտըղըմ եօգ տուր, Իթալիա վէ Մարսիլեա ճէննէթ իտի, պուրասը ճէհէննէմ օլտու. աճէպա դէշ վէ սօուգ, Մարսիլեատա իսէ, սէթրի իլէ պիլէ Թէրլէմէքտէ իտիմ: Պուրասը եէմէք ճիհէթի իլէ ուճուզ, լաքին էքսբօզիսիօն սէպէպինտէն քիրա բէք պահալը. օթէլտէ պուլունմագ ... օտանըն պիլըղը անճագ գըրգ ֆրանգ պահա կէթիրիր իքէն, չիմտի կիճէլիկինի 5 ֆրանգտան աշաղը վէրմէտի. պու իսէ պիր էվ տիր, պէն Թրիեսթէտէ, Վէնէտիքտէ, վէ Միլանտա պիրինճի օթէլլէրտէ ինտիմ, էն չօղու կիճէտէ 3—3 պուչուգ ֆըրանգ ալըրլար: Պու մէքթուպու եազտըղըմ օտատա հավա օ գատար գարարտը քի մում եագմաեա մէճպուր օլտում: Էքսբօզիսիօն վագտա Թարիֆ օլունմազ աէրէճէտէ կիւզէլ վէ միւֆիտ տիր, լաքին պիզիմ կիպի ատամլար իչին, հիչ կէօրմէմէք պին քէրրէ էյի տիր, զիրա ատամա իւմիտ քէսիքլիկի կէլիեօր. տիւնեա ատամ օլմուշ, պիզ հալէա հայվան հալինտէ գալմըշըզ տըր, պըրագալըմ Էվրօպալըլարը, Զին, Հինտ վէ Ճաբօն պիզտէն չօգ իլէրի կիթմիշլէր տիր: Հէլէ պիզտէն էմթաա եօգ տուր: Աճէմ իսէ պիզտէն պէթթէր իմիշ: Եունան տայիրէսինէ տախի կիրտիմ, մէմնուն օլտում, Րուս տայիրէսինտէ Այվազովսքինին պիր տէնիզտէ իքի կէմի րէսմինի կէօրտիւմ քէյֆիմ կէլտի, էկէր միւմքին օլսա իտի, էթրաֆըմտա օլան ատամլարա, պուննու եազան տա պէնտէ Էրմէնիյիմ տէեէրէք իֆթիխար իտէճէք իտիմ. միլլէթինտէ էյի պիր չէյ կէօրիւր իսէ, քիմ սէվինմէզ, լաքին Էրմէնի իչի օլարագ սայըլի օնտան պաշգա պիր մուճիպի իֆթիխարըմըզ տա եօգ տուր:

Պուրայա կէլէլի հէր կիւն էքսբօզիսիօնա կիթմէքտէյիմ, էյէր պիզտէ իչ ատամը պուլունսա իտի, միւթէնէվվի չէյլէր իչինտէ, հիչ տէյիլ իսէ Թիւրքիաեա եարար, վէ ազ սէրմաեէ իլէ բարա գազանըր ... մաքինա վէ եա էշեա վար տըր: Հալ պու քի զաննը իտէրիմ քի իչ անլամագ իչին կէլմիշ Թիւրքիատան, պէնտէն պաշգա պիր քիմսէ եօգ տուր: Պուրանըն չալըշգանլըղը վէ զէնկինլիյի Թարիֆ օլունուր չէյ տէյիլ տիր:

—Իսթանպօլտան Էվրօպա ղազէթալարընտան պիրիսինէ եազըլմըշ օլան պիր մէքթուպտա, Րուսլարըն, Րումէլիտէն չէքիլմէմէլէրինին սէպէպի չու վէճհ իլէ Թարիֆ իտիլիեօր.

«Պէեանէ համէթ օլմասըզըն իւզրէ, Պուլղարլարըն արզու իթտիկլէրի չէյի էլտէ իթմէք իչին Րուսլարըն օնլարա մուավէնէթ իտէճէքլէրի պիիշթիպահ տըր. չիմտիքի հալ Րուսիա ասքէրլէրի, Պէրլին մուահէտէսի ահքեամընճա 50 պին Օսմանլը ասաքիրի Թարաֆընտան չիմտիտէն իսթիլասը լազըմ կէլէն Պալգանլարըն էթէյինտէ գարաղօլ խըտմէթինի իֆա, վէ Պուլղարլարտան միւրէքքէպ պիր Թագըմ պէօլիւքլէր Թէշքիլ իթմէքտէ, վէ ազ վագըթտան 50 պին ասքէրտէն զիեատէ պալիղ օլաճագ օլան Պուլղարլարըն օրտուսունու մունթազամ պիր հալէ վազ իյլէմէքտէ տիրլէր: Րուսիա սէֆիրի բրէնս Լօպանօֆ, Րուսլարըն, մէմալիքը շահանէյի իսթիլա իթմէլէրինի հագգըը չըգարմագ իչին Այիսթէֆանօս մուահէտէսինտէ պիր պիրհան պուլմուշ տուր: Սէֆիրը միւշարիլէյհ, Նօյեմպէրին 10 ընճը բէնշէնպիհ կիւնիւ սատրազամ հազրէթլէրի իլէ մէզքիւր մատտէ հագգընտա միւքեալէմէ էյլէտիյի սըրատա, Այիսթէֆանօս մուահէտէսինին 23ինճի պէնտինի մէյտանա գօյմուշ տուր. պէնտը մէզքիւր չէօյլէ տէր. «Մուահէտէյի գաթիէ իմզալանտըգտան իւչ այ սօնրա Րուս օրտուսու, Պուլղարիսթանտան մատա, Րումէլիյի Թախլիյէ իտէճէք տիր. մուահէտէյի գաթիէնին սուրէթը մուսատտագասը միւպատէլէ օլունտուգտան իւչ այ սօնրա Րուս ասքէրի Թախլիյէյէ պէտ վէ միւպաշէրէթ իյլէեէճէք տիր.»

Րուսիա իլէ տէվլէթի Ալիյէ պէյնինտէ հէնուզ հալլ օլունմամըշ պիր չօգ մէսէլէլէր, մէսէլա հալլի զահմէթլէ միւշքիւլ օլան Թազմինաթ մէսէլէսի, վէ մուահէտէնին, Սըրպիսթան վէ Գարատաղա այիտ մատտէլէրինին իճրասընճա Թէէմինաթ իթմասը մէսէլէսի, Անատօլուտա Էրմէնիլէր մէսէլէսի, վէ պու կիպի սայըր պիր չօգ մէսէլէլէր պուլունտուղու վէ Պապը Ալի, կէչէնտէ քէնտիսինէ Թէքլիֆ օլունան մուահէտէյի գաթիէ միւսէվվէտտէսինի իմզալամագ իսթէմէմիշ օլմասը հասէպիլէ Րուսիա սէֆիրի, Պապը Ալի իլէ Րուսիա տէվլէթի պէյնինտէ «սուլհը գաթի» օլմատըղընը, վէ պինաէնալէյհ, մէսայիլի մէզքիւրէ Թէմամէն հալլ ու Թէսվիյէ օլունմատա գատար Ժէնէրալ Թօթլէպէնին ասքէրի իլէ պէրապէր Րումէլիտէն չէքիլմէեէճէյինի պէեան էյլէմիշ տիր:»

—Էվրօպա ղազէթալարընըն պէեանընա կէօրէ, Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա էլչիլէրի կէչէնտէ սատրազամ հազրէթլէրի իլէ միւլագաթլարընտա, ահվալը մալիեէնին իսլահընա տայիր պագը Թէտապիր Թավսիյէ իտիպ, Էվրօպատան պիր գօմիսիօն ճէլպ օլունարագ, ումուրը մալիեէնին իսլահը իչ պու գօմիսիօնա հէվալէ օլունտուղու հալտէ, էճնէպի սէրմաեէտարանըն էմնիեէթլէրի հասըլ օլունաճաղընտան, չէրայիթի միւֆիտէ իլէ ագտը իսթիգրազա սուհուլէթ պուլունաճաղընը, վէ Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրա տէվլէթլէրինին, իքի պուչուգ միլիօն Օսմանլը ալթունունա գատար տէվլէթի Ալիյէնին պիր իսթիգրազընա պալը չարթլարլա քէֆալէթ իտէճէքլէրինի պէեան իթմիշլէր տիր:

Ինկիլթէրրա սէֆիրի սըր Լայարտ, զաթը հազրէթի Բատիշահի իլէ պիր միւլագաթընտա, Րուսիա Թարաֆընտան Թէքլիֆ օլունան մուահէտէնի գաթիէ լայիհասընտա, Րուսլարըն եէտը իսթիլասընտա պուլունան մահէլլէրտէ իտարէ Րուս իտարէսի օլուպ, ճանիպը տէվլէթը Ալիեէտէն միւտախալէ օլունմամաճաղընա տայիր օլան ֆըգրանըն Թաստիգ գըլընմամասընը էքիտէն Թավսիեէ էյլէմիշ տիր. չիւնքի պու ֆըգրա, հուգուգու Բատիշահիյէ Թօգունաճաղընտան, անըն գապուլի իլէ, Էվրօպա գօմիսիօնունուն հիւքմիւ գալմաեաճագ տըր:

Գօմիսիօնըն էքսէրիեէթը ազասը իսէ, Րումէլիյի Շարգիտէ իտարէյի Օսմանիեէյի իատէ զայրէթինտէ պուլունմագտա տըր:

—Մուսուլ նամ վափօր, Գարատէնիզտէ Գանտէրէ էօնիւնտէ գումա օթուրտուղունտան, Թախլիսի իչին տէրհալ Թէլէկրաֆլա վափօր Թալէպ օլունմուշ տուր:

—Պիր խայլի Ավսթրիա զապիթանըրըն, Իրան օրտուսունու Թանզիմ իթմէք իւզրէ սըրիմէթլէրի իչին Իրան Շահը հազրէթլէրի Թարաֆընտան Թալէպ վէ իլթիմաս օլունան բուխսաթը, հիւքիւմէթը մաթպուալարընտան ախզ իթմիշ օլտուգլարը մուգատտէմա եազըլմըշ իտի: Իշ պու զապիթան, ալաֆրանկա Նօյեմպէրին 28 ինճի կիւնիւ եօլա չըգմըշլար, վէ պունլար իւչ սէնէ Իրան խըտմէթինտէ գալմաեա Թահրիտ էյլէմիշլէր տիր:

—Գարատաղ պէյի բրէնս Նիգօլա, Եունանիսթան գըրալը հազրէթլէրինէ,

ՋԻՆԿԵԱՆԷ ԳԸԶԸ

—15—

6

ԳԱՐՏԱՇ ՎԷ ԳԸԶԳԱՐՏԱՇ

Պու էվ, եախօտ պու գուլիպէ, տէրունէնտէ պաշճըլար տիքիլմիշ օլան վէ վագթըյլա պիր պաղչէ օլուպ, խայլի սէնէլէրտէն պէրու իսէ, պէրը իւնլէմէլէրէք խալի պըրագըլմըշ օլտուղընտան, հէր Թարաֆընտա եապանի ֆիտանլար վէ Թիքէնլի չալը չըրփըլար պիթմիշ վէ պու սուրէթլէ պիր չօգ էրլանլարըն, բահաթճա տագըլ կէչէրմիլէրինէ մախսուս սըգ պիր օրմանըգ հէյէթի քէսպ իթմիշ պուլունան պիր Թարլա օթլագընտա պուլունմագտա իտի:

Պու մըխաթ արալը օթլուգ իչինտէ, գազմա իլէ տար պիր կէչիտ աչըլմըշ օլմալը, պու կէչիտտէն գուլիպէնին գարըստա կիտիլիր իտի:

Իչ պու սէֆիլ իգամէթկեահըն սաքինի օլանլար, քէնտի գուլիպէլէրի, խըրսըզլարըն Թամաընը Թահրիք իթմէզ օլտուղունու պիհազըըն զանն վէ զըեա էյլէտիք-լէրինտէն, մէզքիւր գուլիպէնին գարշուսընտա ալայ քիլիսէլէրէզ իտիլէր: Նասըլ քի պու էվտա տախի Մօրալէս, բարմագլըը, ճիպի մէրմէլէ կիզլէնմիշ օլան պէնալէրէք իւզէրինէ տօգունտուրմագլը գարուշ ... տը: Պաշհա Թէքիլօգ, սիեաճ վէ պօտար պիր չիչէկին ազըլըա պուլունան մուհանու եազմաղըյա, տէրունի գուլիպէ իքի տայիրէյէ Թագսիմ օլտուղու, վէ պու տայիրէլէրին Թախթա տէօշէմէսի վէ Թավանլարը գուրը օլտուղը կէօրիւլտիւ: Իւչրինտէ կէչիլէն մահէլ, սէրթ Թօբրագ օլուպ, պու տայիրէլէրին Թավանը իսէ, քիրէմիտլէ վէ չամըրըն գամըշլարը կէօրիւնէճէք սուրէթտէ իտի:

Գօբուստան իչէրի կիրիլտիկինտէ, իւք տայիրէ Մօրալէսին օլուպ, Գարմէնին տայիրէսի արգա Թարաֆտա իտի:

Իգամէթկեահը մէզքիւրուն Թէզէյինաթընա կէլինճէ, պունուն Թարիֆ ու պէեանը մուհթաճ վէճհ իլէ օլմաեըր. չէօյլէ քի, հէր պիր տայիրէտէ պիր գարեօլա, քէչէ քէ պիր սանտըգ, վէ մէչին իլէ գամըշլարտան մամուլ պիր իսքէմլէ պուլունմագտա իտի: Պիրինճի տայիրէտէ, Փէնա պիր հալտէ պուլունան պիր օճագ զընճըրլէրինտէն պիր Թէնճիրէ ասըլմըշ օլուպ, պիր Թախթա ըղլարընտէ տախի իւչ տէօրթ ատէտ Թասագ, իքի սուչագ, իքի գալայտան գազգան վէ իքի տէ գաշըգ վար իտի:

Պու էվտէ Թէշքիլ իտ սընկիճէ էշեա վար իտի իսէ, օ տախի Գարմէնին տայիրէսինտէ իտի. լաքին Ալլահ անը տա Թէզեինաթ իտմիշ. Շէօյլէ քի պիթը բարմագ ուզունլուղունտա, վէ տէօրթ բարմագ էնլիլիկինտէ քիւչիւք պիր այնա գարեօլանըն եանընտաքի տիվարտան ասըլը օլտուղու կիպի, տայիրէյի մէզքիւրէտէ քիւթսիզ օլարագ, պիր տէ սանտըգ, վէ պիքը իթմիշ օլտուղումուզ քիւչիւք սուֆրանըն իւզէրինտէ, իպրիք էլէրինէ գուլլանըլըր պիւյիւք պիր տէնթի, վէ Թօբրագտան էնի պիր չանագ պուլունմագտա իտի: Մէզքիւր տէնթի վէ չանագ, կէնճ գըզըն Թուալէթ ալէթլէրի իտիլէր:

Իխթիմալ, պու էվին բէաֆֆէյի էշեա վէ ահվալի, խանէյի մէզպուրուն տէյիլ եալընըզ Փագրը հալինի, իլա տէրէճէյի նիհայէթտէ սէֆալէթ վէ բէրիշանիեէթ իչինտէ պուլունտուղունու իթմա իթմէքտէ իտի:

Մօրալէս, քէնտի տայիրէյի մախսուսէսինտէ եալընըզճա գալմագլըը պիտարքէսիզէ արզու իթմէքտէ օլտուղունտան, գիքրի սէյրան իտէն գանարի Գարմէնէ տօղրու ուզանմարագ,

—Կէճէլէր խայր օլսուն, ղըզզարտաշ, տէտի, քէնտիսինէ մախսուս օլան գարեօլ Թէպէտուսիմիւ իլէ, չալըշ քի, պու կիճէ բիւեանտա գըալ կիպի պէնիմ պիր պէյգամ, անինէ էվլէնմէք իսթէսին, վէ իգթիզաէտէ իճրա օլունուր, սէնին իլէ պու գատըն օլտուղու հալտէ ուզգուսատ ուեանմասըն:

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, պիրատէր, լաքին սէն տէ չալըշ քի, բիւեանտա տայը օմաեասըն, վէ ուզգուտան գալգըղընտա, Նամուսլու պիր ատէմ օլասըն:

Պու քէլամլարտան սօնրա, չէնկի գըզը քէնտի տայիրէսինէ չէքիլիպ, գարունու գապատը, վէ Մօրալէս, գարունուն սիւրկիւսիւ գօնուլտուղու սէսինի իշիտտի:

Մօրալէս պու սուրէթլէ եալընըզլըգ վէ գարանլըգ իչինտէ գալընճա, շիւպհէսիզ արտ սըրա կիճէլէրի, մուխաթարալը Թէշէպպիւսաթ էյլէմէկտէ իսթիխտամ էյլէտիկի քիւչիւք պիր խըրսըզ ֆէնէրինի, չագմագ մաքինէսիյլէ եագտը, վէ պու ֆէնէրին ճիւզի այտընլըղը սաեէսինտէ, պիրի ուզուն գըլըճընը վէ տիկէրի քիթապասընը Թավթան պաղլարը չըգարտըղը կիպի, էնի չարգասընը տախի պիր Թարաֆա գօեուպ, մուախխարէն պիր կէօղլիւ իւզէրինտէ պուլունը օլան սիեահ պալաչ չէօզտիւ, վէ իչինտէ պուլունան պաղըն պուլունտուղու մահֆազա պուլունան կէօզ, պարլագըլըգ, հէյէպէլիք վէ միւրսիւլլիւք ալէթլէրի իլէ, վէ իչինտէ չէքքիչլէր վէ գըզգըլըգ խուսուսունտա ահքէրինտէն զըգարանագ հիչ պիր ճիհէթի օլմաեարագ զանն իտ օլտու:

Մօրալէսին, Թէք կէօզ պիր միւզգիւաճը օլմագ չարթըլա, կէօզլէրինին պիրիսինէ պաղլամասըը մէզքիւր իլքի պիր պարչա, վագթա Թէպտիլ գըեաֆէթ ճիհէթլէյէ բէք ատի պիր չէյ իտի իսէ տէ, սէմէրէսի պաքէթ.

Գարատաղ իսթիգլալը նիշանըընը պիւրինճի րիւթպէսինի իթա իթմէք իւզրէ սէր եավէրի միրալայ Սթանգօրատօնիչի պու քէրէ Աթինաեա իզամ իյլէմիշ տիր ։

—Էնզէլի վէ Րէշթ վէ Թէհէրան պէյնինտէ պիր չըմէնտըֆէր ինշասը իչին, Իրան տէվլէթի իլէ պիր Ֆրանսըզ շիրքէթի պէյնինտէ օլան պիր մուգավէլէնին, ալաֆրանկա հոկտեմբէրին 20ինճի կիւնիւ Թէհէրանտա իմզա օլունտուգտան սօնրա, Շահ հազրէթլէրի Թարաֆընտան թաստիգ օլունտուղու հավատիսը Թէլէկրաֆիէտէն տիր ։

Էնզէլի, վէ Րէշթ, պահրը Հազէրին սահիլը ճէնուպիեէսինտէ պուլունուպ, սանայի վէ թիճարէթլէ մէշհուր օլան Րէշթ շէհրինին լիմանը, Էնզէլի տիր ։

ՍԸՐ ՍԹԱՖՕՐԹ ՆՕՐԹԳՕԹՈՒՆ ՆՈՒԹԳՈՒ

Ինկիլթէրրա մալիէէ նազըրը օըր Սթաֆօրտ Նօրթգօթուն, Պիրմէնկամ շէհրինտէ իրատ էթտիկի պիր նութգուն չուաթիտէքի ֆըգրալարը, տիգգաթ վէ միւթալաաեա շայեան օլմագլէ, պէր վէճհի զիր Թէրճէմէսինի տէրճ ու պէեան իտէրիզ.

Էֆէնտիլէր,

Շու սօն իքի եախտա իւչ սէնէլէր զարֆընտա, ումուրը խարիճիէէնին հալի, նազարը տիգգաթը ճէլպէտէ, գիէատէ պիւյիւք պիր մէվգը թութմուշ տուր, վէ վագաա իթթիխազ օլունան թէտաբիրին, տահա զիեատէ խոշնուտ օլունաճագ նէթիճէլէր հուսուլէ կէթիրէճէկի իւմիտ օլունտուղունու պիլիր իսէք տէ, չու օըրատա պիլէ, հէր չէյին լազըմ օլտուղու վէճհ իւզրէ Թէրթիպ վէ թանզիմ իտիլմիշ օլուպ օլմատըղընը սիւալ իթմէքլիք, վաճիպէմիզ իգթիզասընտան տըր ։ Պէնտէնիզ, հիչ պիր չէյին միւպալաղա իտիլմէսինի, եախօտ ֆէվգէլատէ էհէմիյէթլէ, խէթտատա պուլունտուլմասըընը արզու իթմէմ, լաքին, հէնուզ տիւշարը էնտիշէ վէ իզթիրապ օլաճագ պաղը սէպէպլէր պուլունտուղունու, վէ պու սէպէպտէն, Պէրլին աղտնամէսիյլէ իքմալինի իւմիտ, իթթիգատ վէ էհէմիյէթ իթտիկիմիզ Թէշէպպիւսաթին, հիչ տէյիլ իսէ, պիզիմ մէմուրիմիզ տէրէճէսինտէ միւքէմմէլ օլմամըշ օլմասը գօրգուսույլա ուեանըգտուրմամըզ լազըմ կէլտիկինի մուվաֆըգը մասլահաթ կէօրիւրիւմ ։

Տիւշարը էնտիշէ վէ իզթիրապ օլաճագ պաղը սէպէպլէր վար տըր տէտիմ. հալպուքի կէրէք հէյեէթի իճթիմաիէէտէ վէ կէրէք ղազէթալարտա կէօրիւլէն ֆէվգէլատէ էնտիշէ վէ իզթիրապ, հաղըգաթէն բէք միւպալաղալը տըր ։ Պիր քէրրէ տէրխաթըր իտէլիմ քի, Եվրօպանըն վէ Ասիանըն պազը գըթալարընտա նէ՛ տէհշէթլի ինգըլապաթ վուգու պուլտու, նէ՛ ճէսիմ մուհարէպէ զուհուրա կէլտի, նէ՛ զուլմու Թէատիլէր իճրա գըլընտը, նէ՛ տէրէճէ ֆէնալըգ Թօխումլարը էքիլտի, նէ՛ աճընաճագ հալլէր վագը օլտու, նէ՛ գըզգանճըլըգլար մէյտանա չըգտը, վէ սօնրա սիւալ իտէնիզ քի, պու գատար աղ պիր վագըթ իչինտէ, վէ ֆուրթունանըն հիւգմիւ տահա հէնուզ տուրմուշ իքէն, հէման հէր չէյին սիւքիւնէթի հալէ իյսալ իտիլմէսինի մէմուլ իթմէքլ՛ք, միւմքին օլապիլի՛ր մի ։ (Ալգըշլանըշլար ։)

Խալքը, իչ պու քեաֆֆէյի մուխաթարալարտան, միւշքիլաթտան, մուհարէպէլէրտէն վէ ինգըլապաթտան սօնրա, հէր նէ գատար բիւզկեար թէսկին օլսա պիլէ, տալղալարըն հէնուզ չալգանմասընա ինթիզար իթմէլիյիզ ։ (Բավըրտըլը ալգըշլանըշլար ։) Ֆագաթ, էֆէնտիլէր, էկէր աղվալը հազըրէյի սիւքիւնէթլէ վէ վէլվէլէ իթմէքսիզին թէտգիգ, վէ Պէրլին մուահէտէսինին միւխթէլիֆ գըսըմլարընը նօգթա պէ նօգթա թէֆթիշ իտէրսէնիզ, վէ էկէր չէրայիթի միւխթէլիֆէնին իգմալի իչին ժամանը իտիլէն վագթը նազարը իթիպարա ալըրսանըզ, իշլէր, արզու իթտիկինիզ մէրթէպէ չաբուգ լուգլա իլէրիլէմէմիշլէր իսէ տէ, կէօստէրիլտիկի տէրէճէ աղըրլըգտա իլէրլէմիշ օլտուգլարընը կէօրիւրսիւնիւզ ։ (Բէք ալէա, բէք ալէա)

Ֆիլվագը պէնտէնիզ զանն իտէրիմ քի, Գարատաղ հուտուտունճա Թէսվիէէ իտիլմէմիշ պաղը Նօգթալարտան մաատա, հիչ պիր մէսէլէ եօգ տուր քի, օլ խուսուստա մուահէտէ ահքեամընըն իճրասը կէճիքմիշ տիր տէեու գաթիէնթէպէյիլէիլիմ ։ Շիւպհէսիզ հէնուզ Թէսվիէէ օլունմամըշ պիր չօգ չէյլէր վար տըր, հալպուքի պունլար, կէլէճէք մայիս աէընըն պաշլանմասընտան էվվէլ, Թէսվիէէ օլունաճագլար տըր ։ Րուսիանըն քէնտի ասքէրինի չէքմէքլիկի Թէահհիտ իթմիշ օլտուղու մուհիմմ վագթա եէթիշմէք իչին, կէլէճէք մայիս աէը իպթիտասընա պէքլէմէլիտիրիզ ։ Վէ չու աէը պէհան իթմէքլիկի վաճիպէտէն ատտ իտէրիմ քի, պու մուտտէտէ տայիր իշիթմէնիզ ինթիխապէն պուլունան թէտվաթուըլարա, վէ պօշպօղազըլըգլար իլէ պիհուտէ սէօզլէրէ հէվալէյի սէմի իթիպար իթմէմէլիսինիզ ։ Վէ պու ագս վուգուաթլարա սէպաթ, տիգգաթ վէ ուեանըգլըգլէ պագմալըըընըզ։ (Ալգըշլանըշլար ։) Զանն իտէրիմ քի, տէյիլ եալընըզ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, հաթթա Պէրլին մուահէտէսինի իմզա իտէն տիկէր հիւքիւմէթլէր տախի, պունճա միւշքիլաթ, չիտտէթ վէ տիրաեէթլէ ագտ իտիլմիշ օլան ահտնամէյի մէզքիւր ահքեամընըն իճրասը գօլայլաշըր բազը օլմագլար ։

Իքի ֆըրգա Թարաֆընտան տախի ալէյհիմիզտէ պէեանը էֆքեար իտիլմիշ տիր ։ Պունլարա վիրէճէկիմ ճէվապ չու օլապիլիր քի, Ինկիլթէրրա բօլիթիգասը, մէմլէքէթիմիզին վէ ճէմիյէթի հիւրիէէթի իմփէրաթօրլուղումուզուն մէնաֆիյինի միւմքին օլտուղու մէրթէպէտէ մուհաֆազա իյլէմէքտէն իպարէթ տիր ։ Վաշաա պունա իհանէթ բօլիթիգասը տէնիլէպիլիր իսէ տէ, նէ՛ չարէ քի, հիւքիւմէթ, էմրի մուհաֆազասընա մէմուր օլտուղու մէմլէքէթին մէնաֆիյինի նազարը իթթինաեա ալմագլըղա պօրճլու օլտուղու, պիզիմ տէ պու սըրատա իհանէյէթ բօլիթիգասը իթթիխազ իյլէմէքլիկիմիզ, վաճիպէմիզ իգթիզասընտան տըր ։ (Տէյմզ)

ՕՍՄԱՆԻԷ ԹԷԱԹՐՕՍՈՒ

Մէգվիւր Թէաթրօ իտարէսինին նազարը տըգգաթընը ջլպէտէքի մէքթուպ իւզէրինէ տավէթ իտէրիզ ։

. . . Խմբագիր,

Անցեալ շաբաթ գիշեր, Կէտիկ փաշայի Օսմանեան Թատրոնը իւր դռները բացաւ Հայ հասարակութեան, և Ներկայ տարուան Թատերական շրջանը սկսաւ ԿՐՕՆԱՒՈՐՆ անուն խորհրդաւոր Թատերգութեամբ, որուն ներկայ գտնուելու բարեբախտութիւնն ունեցայ ։

Արդարև որչափ ուրախութիւն զգացի նոյն օրը, երբ սոյն Ներկայացման յայտարարութիւնը կարդացի, և որչափ գովեցի Թատրոնի վարչութիւնը, որ որոշերէր վերջապէս Հայերէն լեզուաւ ներկայացումները շարունակել, զորս դժբախտաբար դադրեցուցած էր քանի մը տարիներէ ի վեր։ Եւ այս ալ ապացոյց պատիւ չէր բերեր Հայ ազգին, որն որ Հայ թատրոն, Հայ վարչութիւն մը, Հայ դերասաններ ու դերասանուհիներ ունենալով հանդերձ, զուրկ մնացած էր Հայերէն ներկայացումներէ ։ Սորա պատճառը բաց ի Հասարակութեան անտարբերութիւնը և ներսի մեղ բսել, Թատրոնի վարչութեան զեղծումները կը Թուին ։ Ուստի սոյն առաջին երեկոյթը, թէ Հայ հասարակութեան և թէ Թատրոնի վարչութեան համար փորձ մ'էր, փորձ մը, ուրկէ կարծեմ գոհ եղաւ Թատրոնի վարչութիւնը, սակայն հասարակութիւնը, ոչ այնչափ ։ Բացատրենք .

Թատրոնի վարչութիւնը, նոյն օրը հետեւեալ ծանուցումովը ազդը հրատարակած էր ։ « . . . Սոյն առաջին երեկոյթը, եթէ պատուարժան հասարակութիւնը բարեհաճի ըստ արժանւոյն պատուել իւր ներկայութեամբը, վարչութիւնս ալ, ինչպէս որ երկար տարիներէ ի վեր Հայերէն Ներկայացմանց շարունակութեանը համար ամեն տաղնապ, զոհողութիւն և աշխատանք յանձն առած էր և կը շարունակէր աներկ-հատ, նոյնպէս կառաջադրէ ներկայ ձմեռն շրջանին համար ալ, առայժմ շաբաթը մէկ և բարեկենդանի ժամանակ երկու անգամ ներկայացումները շարունակել Հայերէն լեզուաւ, ինչպէս որ վարչութեանս ամենէն մեծ փափաքն էր և է. իսկ եթէ պէտք եղած քաջալերութիւնը դարձեալ զըլացան մեղ մեր Հայ եղբարք, այն ատեն, ցաւօք սրտի կըսեմ որ, դադրեալ պիտի թողուի Հայ դերասանաց Թատրոնը լաւութեան մէջ ։» Արդ՝ նոյն գիշերը գրեթէ Թատրոնի ամբողջ սրահը լի էր, և խուռն բազմութիւն մը կը գրաւէր վերնայարկը ։ Բացի 6-7 օթեակներէ, որոնց մի քանիին մէջ ընտանիք կը գտնուէին, միւսները պարապ էին ։ Գիտեմ նաև թէ բաւական օտարազգիներ ալ կային ։ Հետեւաբար ուրախացայ տեսնելով թէ, Հայ հասարակութիւնը վերոյիշեալ ազդարարութեան կը պատասխանէր իւր ներկայութեամբը պատուելով սոյն երեկոյթը, և ապագային համար խրախուսական յոյսեր տալով ։

Սակայն ի՛նչ եղաւ Թատերասէր ազգայնոց դժգոհութեան պատճառը, և աւելի ճիշդը խօսելով, սրտին ցաւը ։

Ահաւասիկ ։ Թատրոնի ներքին բարեկարգութիւնը այն աստիճան խան-

միւքէմմէլ իտի, զիրա մէրգում չինիեանէ պիր քէրրէ պու պաղը չէօզտիւկիւմ էտ, ասլա Թանըյըմագ օլուր իտի ։

Հէր նէ իսէ, Մօրալէս քէնտիսի պուլունաճա, գումարխանէտէն Թօրլանմըշ վէ սօտուղու իքի տանէլէրտէն հասըլ իտիլմիշ օլան Բէլէթթիւլէրի ճէպլէրինտէն չըգարտը, վէ հէրբը Թամարնտան նաշի տիթրէմէքտէ պուլունան էլլէ, աչէ բաքէթլէրինի պիրէր պիրէր չէօզտիւ, վէ պատէհու միրալաեըն աչէ քէսէսինի պօշալտարագ, քէմալի սէվինճ իլէ սըլճիմիտէ Նուգուտու միվճուտէյի, գըմէթ վէ իթիպարլարը իւզրէ խութիֆ իթմէքլիկէ պաշլատը, վէ պէօյլէճէ աղ վագըթ զարֆընտա, քեաֆֆէյի պաղչէ վէ եազմա աղչէլէրինին խութիֆլէրի օըրատըյա տիզիլտի ։

Մօրալէս, իշպու սէրվէթին մէճմուլինի հիսապ իտիպ, մըզ տարը մէվճուտու օն իքի պին լիրանըը Թէճավիւզ իյլէտիկինի կէօրիւնճէ, քէնտօւյի, իգհարը մէմնունիյէթ իյլէմէքտէն ալ իտէմէտի, վէ իշթէ պու մէյտա հալինէ.

—Ա՜հ չէյթան, պէնիմ գըզգարտաշըմ սէրվէթ ու իգպալի խատեալ իթտիկի Թագտիրտէ, պէն անը հաղըրգաթէն կէօտ իտիեօրում, տէտի ։

Պունուն իւզէրինէ, մէրգում չինիեանէ, սէրվէթինի հիսապ իթմէք իւզրէ օթուրմուշ օլտուղու խալէմէսինտէն գալգտը, վէ օտասընըն արտ Թարաֆընա տօղրու կիտիպ, իւզէրինէ, իքիսի տէ սաման իլէ տոլտուրուլմուշ օլարագ պիր մինտէր վէ պիր եասըտըգ պուլունան գապա պիր գարեօլանըն Թախթաըընը սէօքիւճէ գալըըրտը ։

Իշպու գարեօլա Թախթալարընըն աեագլարընտան պիրի, բէքլէշմիշ Թօբրագըն իչինէ կէօմիւլմիւշ օլան էնլի վէ եասը պիր Թաշ իւզէրինէ վազ իտիլմիշ իտի ։ Մօրալէս պըչագըընը ուճունու բէքլէշմիշ Թօբրագ իլէ մէզքիւր Թաշըն արասընա սօգմասըյլա, Թաշը գօլայճա եէրինտէն գալտըրտը, վէ պու սուրէթլէ պիր աեագ էնլիլիկինտէ վէ իքի աեագ աէրինլիկինտէ աչըլան ագօրթ քէօշէլի չուգուրա աղզը ֆէնէրինի ուգաթտը, վէ պու ըշըղըն չաֆգըյլա, մէզքիւր չուգուր տէրունինտէ քիւլլիէթլի ալթուն վէ կիւմիւշ աղչէ մէվճուտ օլտուղու կէօրիւլտիւ ։

Մօրալէս, չիմտի Թէսպիւրլէրի իչին լազըմ օլան պիր մըգտար մէպլաղը պիր Թարաֆա չըգարտըգտան սօնրա, պագիէսինի, էվվէլճէ եըղըլմըշ օլան մէպլաղլարին եանընա Թէրաքիմ իթտի ։ Պատէհու չուգուրուն աղզընը, մէզքիւր Թաշ իլէ պէթէքլէրար գաբաըըպ, գարեօլանըն Թախթաըընը տախի, իշպու եասը Թաշըն իւզէրինէ վազ իյլէտի ։ Պունլարտան սօնրա, հարամի մագուլէսինտէն պուլունան միւզիգանը, ֆէնէրինի սէօնտիւրիւպ, եաթաղընա կիրտի, վէ չօգ սիւրմէտէն, տէրին պիր ույգուեա տալտը ։

Պիզ, Մօրալէսի քէնտի տալէիսինտէ պըրագարագ, կէլ՛ լիմ հէմճիրէսինին օտասընա ։

Հազըրգաթը հալտէ Գօրմէնի չիմտի Թանըեաճաղըզ, վէ պիրինճի տէֆա օլարագ, անը կէօրէճէյիզ, զիրա չիմտիյէ գատար նիմ մէխթուր օլան մէզգուրէնին սիմասը, պիզիմ իչին պիր էսրար իտի ։

Պու սըրատա կէնճ գըզ, գըլըն տանթէլլալը պարընտըղընու իւզէրինին չըգարմըշ օլուպ, կիւմրահ սաչլարընըն գալըն էօրկիւլէրի իսէ, ումուզլարը իւզէրինէ սարգըլաճագ էնրատէ, գատիֆէտէն մասմու պիր թաճ մէսլլու, պաշընըն էթրաֆընտա իչ իչէ սարըլմագտա իտիլէր ։ Հալ պու քի իշպու Փէվգըլատէ վէ ճալիպ պիր հիւսն սահիպէսինէ, տէյիլ պէօյլէ պիր թաճ, իլլա հազըրի պիր թաճ զօնուլմագ լազըմ իտի ։

Բուխլարըն սանէէմիրինտէ կէօրիւլէն աննլար կիպի, քիւչիւք վէ գ[...] բուսուգ օլան մէգպուլէնին անը ալթընտա, ղաէէթ սիեահ վէ իշտիրիլմէմիշ տէրէճէտէ միւնթազամ գաշլար պուլունուպ, պու Նօգասանըզ քէմէրլէրին ալթընտա իսէ, գարա վէ պէլքի գիեատէճէ իրի կէօզլէր բարլամագտա, վէ պունլարըն չուգուր պէպէքլէրի տիւրլիւ պէ տիւրլիւ րէնքլէրէ չալար պիր սուրէթտէ իտի ։ Պուրնունուն ճիւզիճէ գարթ[..] չէքիլմիշ օլմասը, վէ տուտագլարընըն, հատէթ ու զարիֆ էնանսը [...]տա թէվսիֆ իտիլէր պիր հէյէթ [...] ու Ցարգա պուլունմասը, Մարըըպարըն գամիշը խաթըրա կէթիրիր իտի ։

Մէգպուլէնին ալթըն սարըսը բէնկինտէ օլան եիւզինինի պէլագլըղընը բարլատան տուտագլարընա կէլինճէ, պունտան ազտէմ պէեան իթմիշ օլ[..]ա սուտէ պէղէ, աշըգ կիւրմըզը բէնկինտէ իտիլէր ։

Իւթէ Գօրմէն պու հալտէ օլուպ, չաւֆէվգէլատէ կիւզէլլիկինէ պիհագըըն մագրուրէն, խալիս իթմէկէ, վէ միւսթաղրաք իւզէրինէ կիւզէնմէքլիկէ հազըգ ու սէվգէպէ վար իտի, վէ հէր չէյէ էհէմմիյէթլէ, վէ տիւնեանըն պաղեասընտա կէօթիւրէն տըրէճէլէրէ վասըլ օլմագլըգ, քէնտի իզթիտարընտան իտի ։ Էվէէթ, պախըմ վէ Թալէ քէնտիսինէ եավէր օլտուղճա, հէր չէյ միւմքին, վէ հաթթա միւհթէմէլ իտի . . . Էվէէթ, մէզպուրէնին հուգուգունտա տիգ չէօքմէ, վէ անը սայէսինտէ մազարըֆնա սէլամէթ լազըմ իտի . . .

. . . .

(Տէվամը)

գարեալ և ապականեալ էր, որ կրնամ ըսել թէ, պարկեշտ մարդկանց զլուանք կը պատճառէր։ Օսմանեան թատրոնը չունէր ոյն պատկառելի երևոյթը, որ ընդհանրապէս հասարակաց կրթութեան նուիրեալ այսպիսի վայրերու յատկանիշն է։ Նա կարծես թէ թատրոնաձև գինետան մը կերպարանքն ունէր, ուր ամեն տեսակ անկարգութիւնք տեղի կունենային անարգել։ Անթրագթներու միջոցին բարձրաձայն խօսակցութիւններ, քրքիջներ, հայհոյանքներ և մինչև իսկ, կամաչեմ ըսելու, միաբերան խոզեր ու ոռնիներ կը լսուէին վերնատունէն, ուր ստորին կարգի մարդիկ լցուած էին։ Իսկ ներկայացման միջոցին, դերասանաց խօսքերը խափանող ոտքի և կաղին կոտրելու ձայներ, ինչպէս նաև սիկառ ծխելու սովորութիւնը, սովորական բաներ էին։ Ճիշդը խօսելու համար, վայրկեան մը թատրոն՝ մը մէջ գտնուիլս մոռցայ, և կարծեցի թէ Գարապուշախի գինետունը կը գտնուիմ։ Ընթերցողը թող չ՚փաղանց չը համարին մեր այս ըսածները, եթէ չեն հաւատար, թող հարցուներն այն գիլեր հոն ներկայ գտնուողներուն։

Բայց վարչութիւնը ի՞նչ միջոց խորհած էր այս անկարգութեանց վերջ տալու համար։ Ամենաազդո՛ւ միջոց մը։ Տնօրէն էֆէնտին բեմն ելլելով, հեռուեալ քանի մը խօսքերը արտասանեց բարկութեամբ. «Հազար անգամ լրագրաց մէջ գրուեցաւ թէ այսպիսի անկարգութիւններ չեն վայեր։ սակայն այս անկարգութեանց պատճառ եղողները կարդալ չը գիտցող անձինք ըլլալով, կաղաչեմ կարդալ գիտցողներուն որ խրատեն անոնք որպէս զի չընեն, ամօթ է։» Բուռն ծափահարութեամբ ընդունուեցաւ այս խօսքերը, և ամէն բան դարձեալ իր առջի վիճակն առաւ։ Տնօրէն էֆէնտին չէր գիտեր թէ այսչափը բաւական չէր, որովհետև կարդալ գիտցողներ ալ կային սոյն անկարգութեանց մասնակից, և ասկէց զատ, ո՞վ կը համարձակէր գինետունէն ուղղակի թատրոն եկող այնպիսի անձինք կարգապահութեան հրաւիրել, առանց ծեծ ուտելը աչք առնելու։ Ո՛չ, ո՛չ, կը սխալի թատրոնի պատուարժան վարչութիւնը, երբ բարեկարգութեան հսկողութիւնը ժողովրդէն կը պահանջէ։ Այս իր պարտքն է, և ոչ թէ ժողովրդեան։ Այո՛, իր պարտքն է առանց առաջքը տոնելու համար, աղդու միջոցներ ձեռք առնուլ, և թէ իր շահը և թէ իր պատիւը միանգամայն պաշտպանել։ Մեր ժողովուրդը տակաւին չունի այն կարողութիւնը, որով կարենայ ֆիւր թերութիւնները ճանչնալ և ինքզինքը ուղղել։ Ուստի վարչութիւնը պարտաւոր է հսկել թատրոնին բարեկարգութեան և ամեն ջանքու վատակ՝ ի գործ դնել՝ զայն պահպանելու համար։ Թող յայտարարութիւններ և արգելքներ բակցունէ թատրոնին մէջ ամեն կողմ, և մանաւանդ ոստիկանութեան մասնաւոր պաշտօնեայներ յատկացնէ, որք կարենան անկարգութեանց պատճառ եղողները՝ ի կարգ հրաւիրել, և մինչև իսկ, ՝ի հարկին, ստակը ետ տալով՝ դանոնք թատրոնէն դուրս վանել։ Սակայն այս բաներս բնաւոր միջոց մը չը համարուի, զի սա ամենէն քաղաքակրթեալ աղգաց մէջ անգամ ՝ի գործ կը դրուի, յոգուտ ժողովրդեան։ Ահա այս եղաւ սոյն գիշեր մեզ պէս շատերուն դժգոհութեան առաջին և մեծ պատճառը։

Դանք ներկայացման։ Ինչպէս որ վերը յիշեցինք, սոյն երեկոյեան ներկայացուելիք խաղը ԿՐՕՆԱՒՈՐՆ անուն թատերգութիւնն էր։

Այս խաղին մէջ ամենէն կարեւոր դերը Ադամեան էֆէնտին կը կատարէր, որուն դերասանական տաղանդը արդէն ծանօթ է աղգայնոց։ Ճիշդը խօսելով, Ադամեան էֆէնտին սոյն խաղին դիւցազնը եղող Ամբրոսիոս քահանային դերը ստեղծեց, դեր մը որ արդարև խիստ դժուարին և փափուկ էր, և հետեւաբար յանչափս գոհ ըրաւ հասարակութիւնը, որ երկու անգամ բուռն ծափահարութեամբ՝ ի տես կուտեց զինքը, և կեցցէներով յայտնեց իրեն իւր շնորհակալութիւնը։ Սակայն այս խաղը, որ արդարև ընտիր էր, կարծես թէ, թատրոնի վարչութիւնը, թերի և մեծագոյն մասամբ համբակներէ բաղկացեալ նոր խումբի մը յարմար գալուն համար ընտրած կերեւէր, որովհետև, ինչպէս որ շատեր իմացած են արդէն, վարդովեան էֆէնտիի հին խումբը իրմէ բաժնուելով, Անդրիանուպոլիս գացած ըլլալուն համար, չէր կրնար աւելի բարձր խաղեր ընտրել, զորս գոհացուցիչ կերպով ներկայացնելու համար յառաջադէմ դերասաններու կը կարօտի։ Ուստի կաղաչեմք վարդովեան էֆէնտին, որ, գոնէ Հայերէն ներկայացմանց համար, յառաջադէմ դերասաններէ բաղկացեալ խումբ մը կազմէ, ուրկէ թէ ինքը օգտի, և թէ հասարակութիւնը։ Թերեւս վարդովեան էֆէնտի առարկէ թէ քաջ դերասաններ չկան, և թէ գտնուողներն ալ դերասանական ասպարիզէն հեռացած են, և չեն ուզեր նորէն թատերական բեմը ելլել։ Սակայն կարծեմ թէ շարաթը մի անգամ բեմը ելլելու համար, այն էֆէնտիները որք հեռացած են դերասանական ասպարիզէն, կը յօժարին, Ադամեան էֆէնտիի պէս նորէն զմայլեցնել հասարակութիւնը իրենց տաղանդին վրայ, և կարծեմ թէ թատրոնի վարչութիւնն ալ զիրենք գոհ ընելու պարտաւոր է։ Վերջացնելով խօսքս, կըսեմ թէ, ինչպէս որ թատրոնի պատուարժան վարչութիւնը Հայ հասարակութենէն քաջալերութիւն կը պահանջէ, նոյնպէս Հայ հասարակութիւնն ալ վարչութենէն բարեկարգ թատրոն և ընտիր խումբ մը կը պահանջէ։

23 Հոկտ. 1878
Գում-Գարու Ս. Ս.

ԹԱՄՀԻՀ

Մանդումէնին 3882ինճի նիւսխէսինտէ տէրճ օլունան ոտանաւորտա մաթպատաճա պագը սէհվիեաթ վէ զու պսէմուշ օլտուզունտան թամհիհինէ իպթիտար օլունուր։

Մէղթիր ոտանաւորուն օնունճու սաթըրընտա «Նա որ դեռերկկ ինդարու խաղայրը» օլմուշ տուր։ Բէշդա 43 իւնճի սաթըրընտա պուլունան հոգիներ լուղէթի հոգիներ, վէ 44ինճի սաթըրընտա պուլունան նաէ վարդիներով լուղէթի շարդիներով, վէ 52ինճի սաթըրընտա պուլունան հոր լուղէթի հոր, վէ 53 իւնճիւ սաթըրընտա պուլունան ուրբէն լուղէթի ուրբէն, վէ 58ինճի սաթըրընտա պուլունան ֆոթէն լուղէթի ֆոթէ, վէ 66ընճը սաթըրընտա պուլունան Բոռնը լուղէթի տախի, Բոռնն օլտաճ պըր։

1872 (Պոն տիւ Թրէզոր (Սէրի Ա. Բ.)	20 1/2
Օսմանը պանգասը	8 1/4
Ռուսիա իսթիգրազը 1873	80 7/8
Մոսքը իսթիգրազը պիրէչիկ	53 7/8
» իմթիհազը	72 3/8

—ʊ—

Բարիս, 5 Նոյեմ.

Ֆրանսզ ֆոնտոսու 5 0/0 ք. գ.	112 5
» » 3 0/0 Ամորթիսմանը	78 25
» » 3 0/0	75 60
Էսհամը Ռումումի աչըլտը	11 5
» » գաբանտը	10 90
Պօրսատան սոնրա	
65 իսթիգրազը	70
69 »	68 75
73 »	58 75
Ռումէլի չըմէնտըֆէր սէհիմերի	41
Օսմանը պանգասը	457 50
Խթալեա ֆոնտոսու	73 77 1/2
Մըսրը ֆոնտոսու	283 75

—ʊ—

Բարիս (Պուլվար) Նոյեմ.

Ֆրանսզ ֆոնտոսու	5 0/0
Էսհամ Ռում.	

—ʊ—

Վիէննա, Նոյեմ.

Ամիս	
Լոնտրա	
Ռումէլի չըմէնտըֆէր	

—ʊ—

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՄԸ

Էսհ. Ռում. 24 հոկտ. ագչ. գր.	11 37
Էսհ. Ռում 25 հոկտ. սապկ. աչ.	11 36
Էն եիւքսէք	11 36
Էն աշաղը	11 34
Սաաթ 6 1/2 տէ	11 35
Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 0/0 ֆր.	65
» 65 (Մութօն) 6 0/0 ֆր.	68
» 69 (Բրինար) 6 0/0	65
» 72 (Պոնտիւթրէզոր) 0 0/0	20
» 73 (Բրինար) 6 0/0	57
Ռումէլի Շըմէնտըֆէր 3 0/0	42
Բէրօր	ֆր. 1 1/2
Հէվալէսիզ	ֆր. 1 1/2
Ադչէ ֆայիզի	0/0 11

—ʊ—

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Բրէտի ժէնէր. 6 0/0 Լ. Օ.	4 35
Սօսի. ժէն. 6 0/0 Լ. Ս. գր. ք.	4 30
Իսթանպոլ Պանգասը գ. ք.	6 5
Սօսիէթէ Օթթոման Լ. Ս. գ. ք.	3 4
Թրամվայ 5 0/0 Ղ. գ. ք	1 45
Լավրէօմ (մատէն) գ. ք. ֆր.	62

—ʊ—

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՅԻԱՋԱՍԸ

Օսմանը լիրասը 100 ղրուշ		Ղրշ. Փր.
Ինկիլիզ լիրասը		109 18
Ֆրանսզ ալթունու		87 16
Բօլ		89 17
Գերմանիզ ալթունու		51 7
Կէնեզ մէհիտիյէ	ֆարգը	6 30
Մէթալիք	ֆարգը	21
Պէնկա	ֆարգը	20
Պազը	ֆարգը	78
Խարպոն գալմէսի գաբիք		9 35

—ʊ—

ԳԱՒԻՄԷՆԻՆ ԻՒԱՋԱՍԸ

Էն եիւքսէք	325 20
Էն աշաղը	319 20
Սաաթ 6 1/2 տէ	324 10

Եիւզիւք գայիմէ պագըր հիսապը լէ

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

Լոնտրա, 5 Նոյեմ.

Ինկիլիզ գոնսոլիտի	95 1/2
Էսհամը Ռումումի աչըլտը	10 7/8
» » գաբանտը	10 13/16
1865 Իսթիգրազը	14
1869 »	13 7/8
1871 »	52
1873 »	11 7/8

ԻԼԱՆԱԹ

Պէշիկթաշտա Հասան-Բաշա տէրէսինտէ Ապպաս Աղա մահալլէսինտէ Վէլի էֆէնտի սոգաղընտա գբրդ տէօրթ նիւմէրօտա քեռային ալթը օտա վէ իքի սուֆա վէ մաթպախ, վէ սէքսէն զիրա մըգտարը պաղչէ վէ թաթլը սուլու պիր գուեուսու միւշթէմիլ միւճէտտէ-տէն պիր պաղ խանէ սաթլըգ օլտուղունտան, կէօրմէք իսթէեէնլէրին, մահէլլէյի մէղբիւր իմամը էֆէնտիեէ միւրաճաաթ օլունաճաղը վէ բաղարլըղը տախի Թօխանէյի ամիրէ մուհաքէմաթ տայիրէսի աղասընտան պին պաշը ըիֆաթլու հաճի Սալիմ էֆէնտի իլէ օլաճաղը։

Թօքխանէյի ամիրէ իչին միւպասեասընա լիւզիւմ կէօրիւնէն եիւզ թօր գանավաչօ քէրպասընէն 94 սէնէսի չէհրի թըշրինի էվվէլինին եիկիրմի ալթընճը բէնչչէնպիհ կիւնիւ միւնագասասը վէ մէվճուտու անպար օլան թախմինա 2500 օդդա գատար քիւհնէ գասնագ գաեշշէբյա 3000 օդդա մըգտարը սարաճխանէ խուրտէսինին վէ պին պէշ եիւզ գբյեէ մըգտարը ճէտիտ Ֆրանսզ քավսալէ բարշասընէն եէվմէ մէղքիւրտէ միւզաեէտէսի իճրա օլունաճաղընտան, իթա վէ իշթիրասընա թալէպ օլանլարընն եէվմի մէղքիւրէ գատար Թօքխանէյի ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

22 Թըշրինի էվվէլ սէնէ 94։

Իմարաթը ամիրէ իչին լիւզումու օլան եիկիրմի իւչ պին ալթը եիւզ քիւսիւր գբյյէ Ինկիլիզ բիրինճի իլէ իւչ պին ալթմըշ պէշ գբյյէ մըգտարը Մըսրը վէ Թըրիէսթէ չէքէրինին վէ իքի պին պէշ եիւզ գբրդ տոգուզ գբյյէ ռուղէնի չէրվիշին, իշպու չէհրի ռումինին եիկիրմի պէշինճիհ կիւնիւ միւնագասասլարընա պէտ օլունաճաղընտան, թալիպ օլան թիւճճարընն, չէրայիթինի անլամագ, վէ միւնագասալարընտա պուլունմագ իւզրէ, նիւմունէլէրի իլէ պէրապէր, եէվմի մէղքիւրտէ սաաթ եէտի վէ սէքիզ բատտէլէրինտէ էվքաֆը հիւմաեուն խաղինէսի գօմիսիոնունա կէլմէլէրի։

22 Թըշրին էվվէլ սէնէ 94

Տուպիօ ուսուլի իւզրէ տէֆթէր թութմաեա աշինա պիր զաթ, եա պանքէր վէ եա թիւճճար եանընտա եազընճըլըգ իթմէք իսթէտիկինէն, լիւզումի օլանլարընն, մաթպաամըզա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

ՆՈՐ ՕՐԱՑՈՑՑ
1879
ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
Տպագրութիւն Զարդարեան
Կը ծախուի գին 20 փրյ. Մէճիտ

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՑՑ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
1879
ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
Տպագրութիւն Զարդարեան
Գին 40 փարայ Մէճիտ

13 կենդանագիր պատկերներով զարդարեալ։ Սոյն ընդհանուր օրացոյցը բացի բուն օրացոյցէն կը պարունակէ նաև վերջին Ռուսս-Յաճկական պատերազմին համառօտ պատմութիւնը, առողջապահական ամենակաւորագոյն գիտելիքներ, բարոյական սկզբունքներ, խայթման, այրածի դեղեր, ընտանեկան ճճիներ ջնջելու կերպեր։ Ասոնցմէ զատ Ազգային նշանաւոր բանաստեղծ Բոմաս Բաթիպայի յոյներու Բոռէ վերնագրով մէկ չնաչխարհիկ ոտանաւորը։

Կը ծախուի Զարդարեան վաճառատունը, Սուլթան Համամ փողոց, Աչբը էֆէնտի խանի դիմաց թիւ 12 և ամեն գրավաճառաց քով։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Դալաթատա Բէնչչէմպէհ-բաղարընտա
Ն. 41 Իբսի խանընտա